

Pietarissa Tammi kuu 31 p. 1897.

Hyvä Petter.

Harvoin on näin vaikea ryhtyä kirjoittamaan kuin on nyt. Se johtuu siitä kuin tuntee sanomisen paljudesta olevansa pakottumaisillaan — eikä riitä aikaa niitä kirjellisiin sanain pukea, josta luultavaasti tulisi melkoinen "tevos".

Lyhyet viittaukset tunteitten sisällöistä joita voidaan tehdä tavallisissa kirjissa saattavat useinkin aikoin kauheita vöörinkäsityksiä. Niin kävi Sinun kirjesi johdosta (Tammi kuu 2 p). Sama voi saada aikoin minun viimeinen kirjeeni Gerdalle, samoin Maijan.

Se, etenkin Sinä Petter, näit ^{tehtä} sinä vaan itsikkään, lapsensa mukana kärsivän äitin.

Sinä et voinut huomata, miksi tuo äidin sydämmen luoka oli ilmaille laskettu...

Sinä voit luulla että äiti koettaa koettaa herättää Sinussa pelvällisuus lunnetta lesteen kohtaan — että vaadin Sulta oman onnesi ja vapaudesi uhraamalla — antamaan lapselleni ^{laksisi} onnen, ilon ja rauhan — jonka (ikävä kyllä) ajattelematomasti olet häneltä rikkonut.

(Herättämällä ^{lapseni} lapsen sielussa sen varmuuden, että olet hänen uskollinen rakastajansa, suojelijansa ja tukensa koko tämän elämän läpi ja nyt kuin lapsi, oli koko sielullaan sinuun kiintynyt, repäisit itsesi irti).

Oi, Petter, Petter, — — — Sinä erehdyt, — jos niin häiritit ilmaille purkaantuneen tuskani!

Savottoman itsensä voipoi olla äidin rakkaus! mutta täytyy sillekin olla rajansa. Minä ainakin tunnen varmasti: että ennen voisin nähdä lapseni häirintönsä kuolevan

— kuin nähdä että Linä omaa onnessa
uhraamalla hänet slämälle pelotaisit!!

Petter, Petter minä ymmärrän Linua
ymmärrän että tekosi on tapahtunut nuoruuden
ajattelamattomuudessa, eikä olekaan
taiva, sen vähemmän vaadi että tekosi lapsin
suhteen jotenkin korvaisit . . .

Tuo ilmaille pääsoyt tuskan.

Olhoon se „rukoukseni“ tleiv samallinen
tekosi enään nudioturi täistä sanankor-
— arpaperhettä kohtaan!

Ei, ei, ei, ketään kohtaan!!!!

Ja sitte vielä raukailtaa tautaan sillä,
että on ollut jumalan tutkimattomain läjide
lajittajana!

Tarkoitukseni ei ollut Linua kehaittaa se-
kaantumaan juoru juttuihin. (Minä en ollut
ymmärtänyt, miksi ei. Sulle ollut ainoatakaan
lohdutuksen sanaa, ~~että~~ silloin kuin Mäija
onnettomana itki, erään N. S. juorujen
uhrina.)

Niin, kuka mieltä "kristityttö" lienee hiemo-
tunteinen ja osaavainen — kuka töilläään
"kunnioittaa surujen ja rakkauden mieltä Mes-
tarinaan" ? Niin, kuka ? ? ?

Ilkka, maatapanon edellä luin viimmetalvisin
kirjistani. Enin lämpenin sen kirjeen sisällöstä jossa
kerrotoimasta Äidistä, hänen kuolinmuistopäi-
mänään — — — — — Muun muassa kerroit :

"Hän, äitini opetti minua rakkailemaan ja pyytämään
anteeksi Jumalalta kuin säärin olin tehnyt".

— Hän puhui Jumalasta, uskosta, luottamuksesta,
pyrkimistä hyvään ja pahan voittamisesta". —
Äitini neuvoi mua ja rukouli. Hän otti multa
lupauksen, etten unohtaisi hänen sanojaan —
ja minä lupasin".

"Äitini silmissä kavahtui sielu, joka
peljä rakasti, mutta samalla kyryi : mik-
si kärsiä ?" Niin miksi, miksi ?

Kovin, kovin Iikka rakas, tulit minun

lähetyksesi, puhtaista, helliötä, lapsuutesi muu-
toista ja siitä kuin huomaan ol-
leeni niin lähi sydäntäsi - aivan kuin kie-
lotta noihin sulaisien muistojesi yhteyden
- - - "Teille olen nämä muistoni hellin-
mästä, rakkaimmasta Aidiolä uskonut ja
omistanut, sillä tiedän, etlette ole vielä
pitämätöin - Päinvastain - eikö jollain tiivis-
kaava?"

Kiitos, kiitos sydämmellenen! Ere-
tynyt et suhteeni ole. Suuremmalla
hartaudella ei kukaan koskaan, ole saatta-
nut kirjeitäsi lukea... Me, ovat olleet
iltapukaukseni, ilta hupini... Me, ovat
olleet monien syvien mielleitteni
aiheet - - - aiheet, sekä surveni
että iloni kyyneleihin

Käikissä tapauksissa on niistä olleet
suuren suuri nautinto - sillä syvästi
sistä perusta nautin useinkin enempi
kuin iloiota, niin audotta kuin se
kuulunkin! tantuun kuin surmauksessa! ^{Surmaus}
paraiten mietyksen eli muistin spindellit
Täällä astuessa

Rakkaitten muistojeni aarteena tu-
levat kirjeesi säilymään

"Pitkä, hellä suutele jäähyväisiksi"
— muistele mua yhtä "hymyilevänä"
kuin kuollutta äitijäsiakin

Olemme kuolevaisia — — — — —
han tämäkin olla viimeinen kirje
äidiltä,

S. P. Terveta on, ettet Mairalle näytä

tätä kirjettä. Jos lukeminen ^{auki sydän =} ^{heavojaan} ^{hänsen iskenyt!}
pitä elämä näiden aikaisen on hänen iskenyt!

Sydämmelliset terveiset kaikille!

Lehtikellon muistojeni varteen lu-

ovat kirjosi pölymäin

"Pitkä, helä ovetta jalkojeniki"

muuttele mua yhtiä pympelöimä

kuin huollotta sitipöivikin

Olennu huollonaiin - Pöi-

han kanein olla pöimimäin kirje

aiittä

P. P. Omit on, otit Mäyälle nähti

Tällä kirjittä - Hu lakkimäin Pöi pympelöimä
kita oimä määin aikimäin on kääm sitkopi

Pitko kulta! - Syytätkö sinäkin
aitia osallimä, emäimä surmā? -
ätäkän sitä tee, - tehtöön maailma
miin - se, kuin ei, vaan käsittää -
etten ole voimut olla, vaan emā
lapseni äiti. Heidän edessään
en, koitakkaan itsemä puolutan.

Lähetän yhden kirjiesiäsi; -
jospahan sen avulla jaksaisit mua
jälleen käsittää - kyten ennenkin.

Olisin kiitollinen jos saisit
tämän kirjiesi takaisin. En
tahtaisi niistä rivijäkään ka-
dottaa.

Woi Petter, Petter! - kuinka
paljo jää sydämmelleni läheitä
seikkoja - se on, uskannollimä
miitteitä, jota en myt jaksaisi
hertoa vaikkapa aikakin kiit-
täsi - (vaikkassa riittäiskään)
Sina Petka et vielä tunne äitisi

sitä outoa sielunominaisuutta: jos
mistä asiasta oikein syvällisesti
kärsin, niin en vai siitä silloin
puhella - en^{en} kuin sille vasta kuin
olen niissä^{en} (äänäetöinnä elämyt).

Woi, mikä kauhea kuva, tamen
laisensa perästä, kiipii sieluni sil-
missä siitä uskannollisesta maail-
maasta Sina Petterini tahdot totuutta

Kukistettakoon papit ja kirk-
kot! - - - jos ne ovat esteenä
laivaanvaltakunnan perustustyönsä
mutta annettakoon sijan ju-
lakin lehoikkaampaa juna herättäisi
misiofi eleille edeväastumä, tunteen levviötään. - Oi! - annettakoon sijan
uoko! - juna karsottaa ihmisten oikeuden tunnon, niin kienkoi - - - niin kiel-
naksi - etli se saata olla osallinen vattimä minnkäänleimä teoosofa kuin
sootii sisällistä jumalaansu - totuuden tuntea vaotään. Silloin emme saata
lehdä, mitään josta lähimmäisemmä tulee kärsimään.

Laivaanvaltakunta on ilo ja rauha ihmisten
mielissä.